

#3/4

Parallel

Art x Music

25-03 —
20-04-2017

Parallel

Parallel is een project van poppodium NIEUWE NOR dat is ontstaan uit de vraag om jonge beeldende kunst op locatie te presenteren.

In het leven en werk van de deelnemende kunstenaars neemt muziek telkens een verschillende maar belangrijke rol in. Met het project Parallel gaan zij de uitdaging aan om te zoeken naar de grenzen, verschillen en parallellen tussen beide disciplines in hun werk. Door de samenwerking met kunststudenten, scholieren en experts verbonden aan lokale instellingen wordt kennisoverdracht en gezamenlijke ontwikkeling gestimuleerd.

Kunstenaar #3

Lucas Kramer

Workshopleider & Coach

Eelke van Koot

Deelnemers #3

Joep Hinssen - MaFAD Master 'Polis'

Don Possen - MaFAD

Menno Prins - Kunstbende Limburg

Parallel

#3

Tijdens de presentatie van de derde groep deelnemers wordt het werk dat zij hebben gemaakt onder begeleiding van en in samenwerking met kunstenaar Lucas Kramer en tenor Eelke van Koot in Poppodium NIEUWE NOR gepresenteerd.

In 2012 werd 'De Schreeuw' van Edvard Munch (1863-1944) voor 119 miljoen dollar verkocht door veilinghuis Sotheby's, en was daarmee destijds het duurste ooit geveilde schilderij in particulier bezit. Het kunstwerk is zo geworteld in onze cultuur dat er zelfs een 'emoji' bestaat van het figuur in het schilderij. Niet om het schilderij te symboliseren maar juist omdat de intense uitdrukking op het gezicht een universeel beeld en duidelijk communicatiemiddel van emotie geworden is.

Lucas Kramer koos 'De Schreeuw' als uitgangspunt voor Parallel #3. Het beroemde kunstwerk uit 1893 is een heel duidelijke link tussen beeld en geluid, het uitgedrukte gevoel is tevens voor iedereen herkenbaar en daarmee een bruikbare en toegankelijke kapstok om mee te beginnen.

Vervolgens besloot Eelke van Koot, tenor en workshopleider van de groep, een muzikale tegenhanger toe te voegen. Hij presenteerde de 10e Symfonie van Gustav Mahler (1860-1911) aan de deelnemers. In deze compositie gebruikt Mahler voor het eerst in de muziekgeschiedenis een dissonante klank; "je kunt dit zien als een schreeuw die uit het niks komt".

Lucas, Eelke, Joep, Don en Menno hebben zich de afgelopen twee maanden bezig gehouden met de verhouding tussen muziek en kunst. Dit deden ze aan de hand van het delen van hun meningen en ervaringen, atelierbezoeken, workshops en het maken van opnames.

Lucas
Kramer

Eelke
van Koot

Joep
Hinssen

Don
Possen

Menno
Prins

De deelnemers presenteren binnen een gezamenlijke performance in taal, zang en geluid verschillende episodes die refereren naar de spanningsopbouw die ze herkennen in de 10e Symfonie van Gustav Mahler.

Joep Hinssen werkt als beeldend kunstenaar en volgt de MaFAD master 'Polis'. In zijn praktijk vertaalt hij gebruiken en ordeningen uit het dagelijks leven van beeld naar geluid.

Don Possen heeft ook een interesse in de maatschappij en de bijbehorende tradities en systemen. Zijn onderzoek richt zich op structuren waarbij hij techniek inzet om gebruikelijke waarneming aan te scherpen.

Menno Prins studeert Grafische Vormgeving aan SintLucas in Boxtel waar hij binnen duidelijk geformuleerd kaders producten aflevert. Tijdens zijn deelname aan het project wil hij graag deze resultaatgerichte manier van werken loslaten.

In dialoog met Lucas Kramer en Eelke van Koot hebben zij zich door De Schreeuw van Munch en de 10e symfonie van Mahler laten inspireren. Hieruit hebben ze speerpunten als spanningsopbouw, moment, anticlimax, noodkreet, stilte en ontsprengen gedistilleerd.

Om het werk duidelijk aan zijn omgeving te verbinden heeft de groep ervoor gekozen tijdens de carnavalsoptocht die aan de NIEUWE NOR voorbijtrekt opnames te maken. Uiteenlopende registraties die zij verzamelden worden gebruikt in een gezamenlijke performance bestaand uit een aantal verschillende individueel ontwikkelde episodes. Vanuit de geformuleerde invalshoeken wordt het materiaal ingezet of verwerkt tot geluid, tekst of lied.

De uitvoering vindt plaats in het café van het poppodium binnen een opgebouwde kantoorsetting. Daar zullen de episodes elkaar opvolgen en in verschillende samenstellingen binnen de groep worden uitgevoerd. Waarbij de 10e symfonie van Mahler als mal dient door het telkens opbouwen van spanning en verwachting maar uitblijven van een hoogtepunt of betekenis.

— Projectassistent Hanna Zwart heeft zich door de uitgangspunten van de groep laten inspireren en een tekst geschreven over onverwachte overeenkomsten tussen het Limburgse Carnaval en 'De Schreeuw' van Edvard Munch.

Lucas Kramer

Lucas (Maastricht, 1988)
is de begeleidend kunstenaar van de derde groep; een duizendpoot die als theatermaker, muzikant, kunstenaar, docent en geluidstechnicus werkt.

- Je hebt na je opleiding tot beeldend kunstenaar in Maastricht een master in muziektheater gevolgd in Den Haag. Heeft deze opleiding een link gelegd tussen geluid en beeld in je werk?

De ontwikkeling gebeurde in die tijd maar niet zo zeer binnen de opleiding. Ik werkte destijds met orgelpijpen en harmoniums en onderzocht resonantie en samenhang met emotie. Tijdens een reis kwam ik in aanraking met Mongoolse keelzang, dit inspireerde me om mijn eigen lichaam in te zetten als instrument. Door middel van zang of hartslag maak ik een vertaalslag naar akoestische instrumenten. Daarvoor werkte ik vooral met performance en video-installaties terwijl ik tijdens de master meer onderzoek ben gaan doen naar geluid als tool en mezelf als de bespeler.

- Je hebt heel uiteenlopende werkzaamheden, binnen het theater, als muzikant en beeldend kunstenaar, is er een samenhang?

Ja, voor mij loopt een rode lijn door de dingen die ik doe. Als theatermaker, muzikant, in studiowerk en als beeldend kunstenaar. Het zijn allemaal uitdrukkingsvormen. Ik vind het lastig om me met woorden uit te drukken. Daarom spreekt het schilderij van Edvard Munch me ook zo aan; het werd destijds als afzichtelijk, lelijk en onkundig gezien. Maar het zegt heel veel en drukt duidelijk een gevoel uit; dat is de functie.

Ik probeer in mijn werk ook op een (poëtische) manier mijn gevoel uit te drukken en al mijn werkzaamheden maken deel uit van de zoektocht naar een spanningsveld. Ik probeer er zo weinig mogelijk over te communiceren en de toeschouwer aan te moedigen om zelf na te denken en te associëren. Door mijn werk probeer ik meer vat te krijgen op de wereld; cultuur, maatschappij, sociale conventies en omgang.

— **Waar is je interesse voor muziek/geluid ontstaan?**

Ik zie geluid en muziek als twee losse dingen. Mijn fascinatie voor muziek is vroeg ontstaan, als klein kereltje namen mijn ouders me mee naar het Afrika museum waar Slagerij van Kampen speelde, dat maakte een grote indruk. Tijdens de show werd ik naar voren gevraagd en speelde ik met de frontman de ritmes mee op de trom. Waarna ik enthousiast met drumlessen ben begonnen.

Een paar jaar later zag ik en Parijs een groep Mongoolse keelzangers. Het fascineerde me dat zij met hun stem dergelijke geluiden tot stand konden brengen. Een niet te duiden fenomeen dat ik later als resonantie heb leren kennen.

Voor mijn profielwerkstuk op de middelbare school schreef ik over geluidskunst. Waarna ik kunstenaar Kasper König in het Bonnefanten Museum ontmoette die met contactmicrofoontjes allerlei zaken versterkte en het gebouw tot instrument omtoverde.

Vanuit dat moment ben ik gaan experimenteren met elektronische muziek en verschillende dingen die ik met geluid kon doen. Deze interesse heb ik meegenomen naar de Kunstacademie waar ik ook grotendeels beeldend (met installaties) bezig ben geweest.

— **Hoe kwam je op het idee om De schreeuw van Munch in te zetten voor het project?**

Toen ik de eerste keer met Eelke van Koot sprak kwam het werk ik in me op. We spraken over beeldende kunst en geluid. Ik had zelf een innerlijke schreeuw; pijn en frustratie die ik wilde inzetten in het project.

Doordat de deelnemers voornamelijk uit een beeldende hoek komen zou ik vanuit beeld willen beginnen om een kapstok te hebben. Het is een ontzettend bekend werk en iedereen is min of meer bekend met een overwel digend gevoel van onmacht en pijn. Daarom kun je je ertoe verhouden of je het esthetisch aanspreekt of niet.

— **Welke verwachtingen heb je richting de presentatie en samenwerking?**

Ik verwacht liever niks, verwachtingen zijn gevaarlijk. Maar ik merk dat er gedeelde interesses zijn bij iedereen in de groep. Door te vertrekken vanuit één beeldend werk kwamen overlappende vergelijkbare ideeën naar boven die op elkaar aansluiten zoals climax en ontlading.

— **Wat verwacht je te doen tijdens Parallel?**

Ik richt me vooral op de samenwerking en zie uit naar en raak enthousiast door de interesses van de anderen. Ik hoop ze iets bij te kunnen brengen door mijn ervaring en manier van werken. Daarin wil ik geen hiërarchie creëren maar iedereen zijn eigen deel laten doen op een zelfde niveau. Het zullen vijf verschillende manieren worden als reactie op de inspiratiebron.

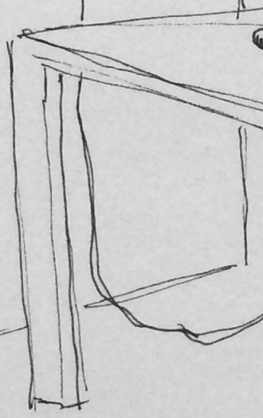
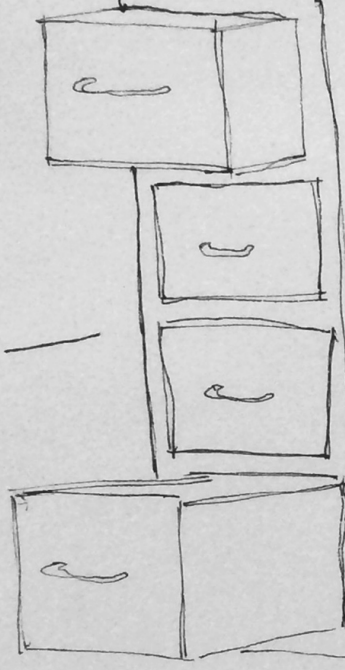
digital clock
stop

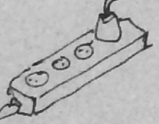
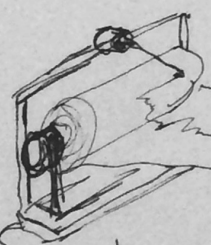
tactile
transducer

Storage
space

Seismograph

clock with
stop watch function

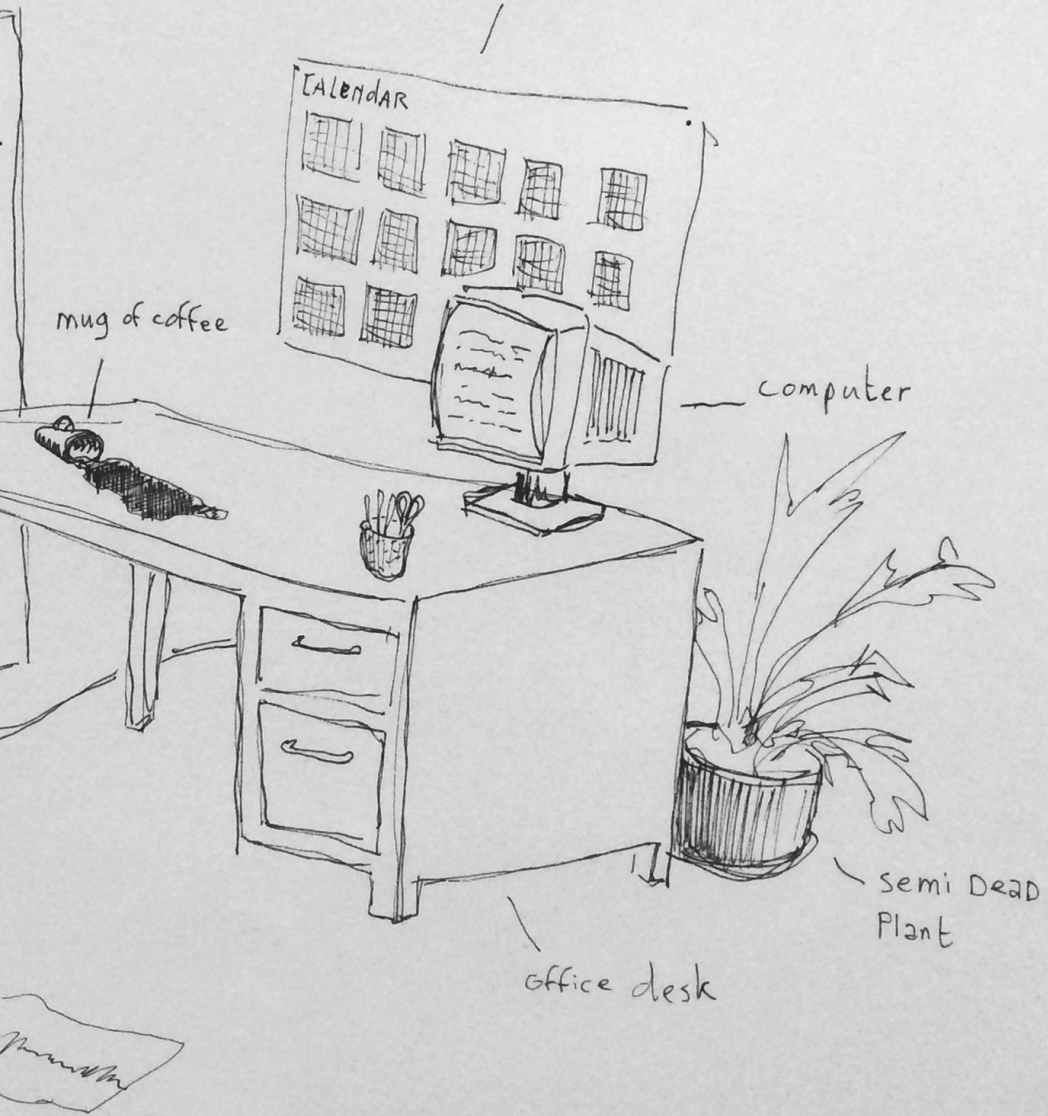
calendar

mug of coffee

computer

semi Dead
Plant

office desk

Eelke van Koot

Eelke (Nijmegen, 1983) is tenor en workshopleider voor Parallel #3. Afgelopen zomer werkte hij in Zürich voor Manifesta 11, de reizende Europese Biënnale voor Hedendaagse kunst.

— Je bent Freelance Tenor, wat is je achtergrond en hoe ben je klassiek zanger geworden?

Na de vrijeschool, heb ik mijn VWO-diploma gehaald waarna ik een bachelor in filosofie heb gehaald, eerst aan de universiteit van Nijmegen en vervolgens in Amsterdam. Na dit af te ronden heb ik klassieke zang gestudeerd aan het conservatorium in Amsterdam. Tot slot heb ik in Zürich een Master in Performance gevolgd omdat daar een tenor les gaf waar ik van wilde leren.

— Hoe is je interesse in zingen ontstaan?

Tijdens mijn studie in Nijmegen raakte geïnteresseerd in hedendaagse klassieke muziek van componisten zoals Stockhausen, Berio en Stravinsky. Ik vond die muziek zó bijzonder, zoals de liederen van Schubert, en het leek me heel speciaal om daarbij betrokken te zijn. Daardoor wilde ik wat doen met muziek, maar het was eigenlijk al te laat om een instrument te leren spelen. Een vriendin studeerde zang aan het conservatorium. Bij haar zangleraar ben ik toen ook begonnen met lessen.

— Dus met zang kun je later nog een professioneel niveau bereiken?

Ja, daar moet je zelfs later mee beginnen. Je kunt pas op je 17e of 18e beginnen, omdat dan je stem ontwikkeld is. Ik was ongeveer 20 jaar; net op tijd.

— Wat zorgde ervoor dat je professioneel verder wilde met zingen?

Ik merkte dat het zitten, lezen en schrijven (binnen de filosofie) erg zwaar kon zijn en ik miste het fysieke. Ik had nooit de droom om op het podium te staan maar ik wilde wel deel uitmaken van het kunstwerk, het podium kwam er vanzelf bij.

— Was dat in het begin eng?

Jazeker, ik kan mijn eerste optreden nog herinneren. Dat eerste optreden was een catastrofes. Het ging helemaal verkeerd en dacht ik dat ik maar heel wat anders met mijn leven zou moeten doen. Het was niet de laatste keer dat ik dat gedacht heb.

— Hoe is het goed gekomen?

Ik heb er steeds meer plezier in gekregen en controle over wat ik doe. Ik wilde het steeds liever gaandeweg de opleiding en ik zou graag ook zo makkelijk op het podium staan. Ik zing nu in veel ensembles en als solist. Die afwisseling vind ik heel leuk.

— Ik ontmoette je bij Manifesta 11 waar je een werk met de kunstenaar Mario Garcia Torrez hebt gemaakt. Hoe ontstond die combinatie en was die samenwerking met kunstenaars nieuw?

Ik werkte al als art-mediator voor Manifesta en werd gevraagd voor de samenwerking. We hebben vanuit een tekst een lied geschreven en het opgenomen, dat lied is gebruikt in een installatie met een video. Het was voor mij de eerste samenwerking met een beeldend kunstenaar; het was een heel ander proces dan ik ken van werken met musici.

— Je vertelde me over je interesse om muziek binnen de beeldende kunst verder te ontwikkelen, waarom binnen dit vakgebied?

Omdat blijkt dat binnen beeldende kunst er op een meer open manier kan worden onderzocht. Ik heb het gevoel dat daar meer ruimte en mogelijkheden zijn. Ik denk ook dat het orkest en de opera te grote eenheden zijn om aan te kunnen sluiten bij een hedendaags publiek. De context van een museum zou veel beter aansluiten op een onderzoek naar de expressiemogelijkheden van klassieke zangkunst naar mijn idee.

— Komen je ideeën over de ontwikkeling van muziek terug in je samenwerking binnen Parallel?

Ja ik denk het wel. Ik hou ervan om met kleine composities te werken. Ik ben nu als bedenker bezig en probeer alles wat ik weet, zoals mijn muzikale kennis, op vrije wijze in te zetten en in de groep te gooien en met de kunstenaars opnieuw te benaderen.

— Hoe kwam je op het idee om de 10e symfonie van Mahler te gebruiken?

Omdat Lucas zijn idee had uitgelegd over 'De Schreeuw' en ik dacht dat het interessant zou zijn om een muzikale tegenhanger hieraan toe te voegen. Dit vond ik de meest passende. Omdat het ook een soort schreeuw is, het is een nieuwe tijd, nieuwe muziek, atonale muziek; heel anders dan de muziek ervoor. Het komt er vandaan maar is ook heel anders. Er is een moment in het stuk waarin een akkoord; een dissonante klank zomaar wordt ingezet zoals een schreeuw die uit het niks komt.

— Heb je al ideeën hoe dit uiting kan krijgen?

Het komt vrij concreet terug in de structuur waarin we in willen werken; de vorm van het eerste deel van de 10e symfonie is de basis van de performance. Het is een soort mal geworden voor het uiteindelijke werk. Hierin herkende iedereen de opbouw van spanning en het ontbreken van een hoogtepunt gevolgd door een soort noodkreet.

Joep Hinssen

Joep (Venlo, 1988) heeft het behoorlijk druk naast Parallel; na zijn deelname aan de Parkstad Limburg Prijs gaf hij een workshop voor Kunstbende, vond de uitvoering van zijn voetbal-project plaats en nam hij deel aan een expositie bij Nieuw Dakota in Amsterdam.

— Na je afstuderen van de afdeling Fine Arts in 2015 volg je nu de MaFAD Master 'Polis' die afgelopen jaar van start is gegaan. Wat heb je hiervoor gedaan?

Na de middelbare school heb ik een docentopleiding beeldende kunst gevolgd in Tilburg. Na 3 jaar ben ik daarmee gestopt. Ik verwachtte met de opleiding kunstenaar te worden en les te kunnen geven maar er was naar mijn idee niet voldoende aandacht voor autonomie. Vervolgens heb ik al mijn vrije tijd gestoken in een band waar ik gitaar en bas speelde en nummers schreef. Helaas kwam het niet van de grond en besloot ik in Maastricht fine arts te studeren.

— Hoe heeft Polis een invloed op je werk?

Polis is een plek waar ik mijn ideeën over mijn werk kan laten resoneren. Een plek waar je debatteert over je werk en welke positie je inneemt met je werk. Door de gesprekken wordt je bewuster en scherper over wat je doet.

— Wanneer begon je met muziek maken?

Best laat eigenlijk, op de basisschool kreeg ik alleen blokfluitles. Toen ik 14 jaar was heb ik een basgitaar gekocht en leren spelen omdat twee dorpsvrienden een bassist zochten. Theoretisch heb ik nooit iets geleerd en heb veel lelijke muziek gemaakt, voornamelijk metal, hardcore en punk. Het in bandjes spelen is doodgebloed sinds ik in 2010 in Maastricht kwam studeren al ontstaat er steeds meer behoefte om er mee verder te gaan.

— Zie je dit als de kern van je passie voor muziek?

Ja, daar is het mee begonnen; het actief bezig zijn en muziek maken heeft voor mij de basis gelegd.

— Hoe uit zich die basis nu in je (beeldend) werk?

Door deze passie kijk ik vanuit een muzikaal jargon naar kunst en zie ik dat veel principes hetzelfde zijn in kunst en muziek. In het begin van mijn academietijd schilderde ik veel, ik zag het als muziek. Je maakt namelijk een compositie en kijkt naar verhoudingen, net zoals bij het maken van muziek.

— Waar ontstaat je interesse in je beeldende werk?

Uiteindelijk heeft het allemaal te maken met orde. Zoals de snelheid of tred waarmee mensen lopen. Dat tempo herkennen we in muziek als lopen, of rennen of een snellere hartslag; iets dat meer energie kost. Ik vind het mooi hoe universeel die taal werkt. Het gebruik van ritmes en melodie zit in de manier van praten of het communiceren over lange afstanden die te vertalen is naar visuele elementen. Juist vereenvoudigde technische installaties die communiceren vind ik boeiend zoals sirenes, stoplichten of een spoorwegovergang; fenomenen die bedoeld zijn om veiligheid te creëren. Ze horen bij het hedendaagse leven, hun communicatie is heel elementair, maar tevens heel doordacht en de het werkt universeel.

— #3 neemt 'De Schreeuw' van Edvard Munch en de 10e symfonie van Gustav Mahler als inspiratie, wat haal jij hieruit?

Ik vind het stuk van Mahler interessant; zijn werk is meer een statement over muziek in zijn geheel en bepaalde vaststaande zaken worden in deze symfonie onderuit gehaald. Hij begint met een mooi gebalanceerd stuk dat tijdens het stuk onderuit wordt gehaald en omslaat.

— Hoe zou je dit in willen zetten tijdens Parallel?

Ik vind het boeiend om te kijken hoe de omslag vanuit een status quo naar een totaal nieuwe manier van kijken vandaag de dag vorm zou kunnen krijgen. Het ontspreiden dat bij Mahler ook gebeurd wil ik in geluid uitdrukken. Wellicht lukt dat met materiaal dat ik tijdens carnaval verzamel. Carnaval draagt bij aan het onderzoek. De dualiteit van het feest; het is bedoeld om je voor de vastentijd voor te bereiden door een soort barbaarse vrijheid. Maar het is tegelijkertijd een traditioneel, haast conservatief feest; alles staat vast, de muziek is hetzelfde en alle activiteiten gebeuren conventioneel. Je zet de wereld op z'n kop en sluit alle hiërarchische systemen maar daarvoor in de plaats gelden er geheel nieuwe systemen.

— Wat hoop je er voor jezelf uit te halen?

Ik vind het mooi dat het project adresseert dat er een link is tussen beeldende kunst en muziek, iets waar ik in geïnteresseerd ben. Ik heb het vermoeden dat het verband uit meer bestaat dan een rationele link, het is een essentiële connectie in het mens-zijn. Door middel van Parallel wil ik de link scherper formuleren.

Jeeeeej!

Boeh!

Euj! [bij overtreding]

Oproer

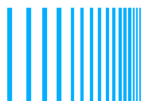
Applause

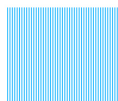
OEH [teleurstelling,
kans gemist]

Aanmoedigend gejuich
[meestal bij aanval]

klappen met versnelling

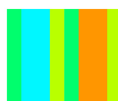
ritmisch
klappen

boem, boem, boem "ESPAGNA!"
[Ritmisch stampvoeten]

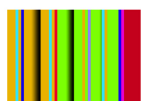
HOLLAND (klap, klap, klap)

"Diego, Viado!"
["Diego, Faggot" -
Braziliaans scheldkoor]

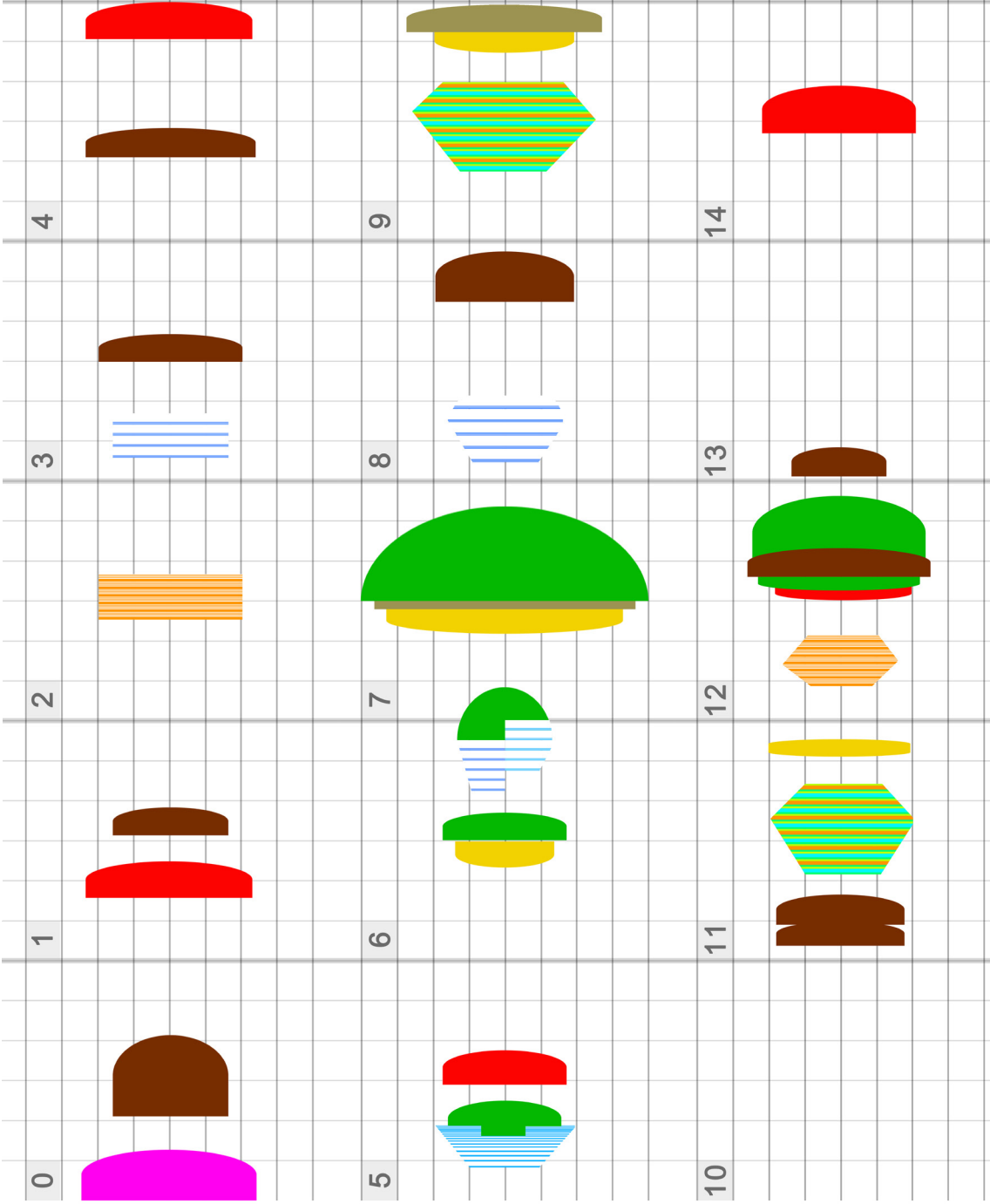
Seven Nation Army

Als flotter Geist
[refrein]

"Woohooooii!"

15

16

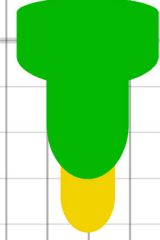
17

18

19

20

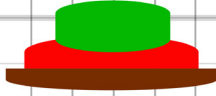
21

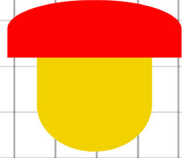
22

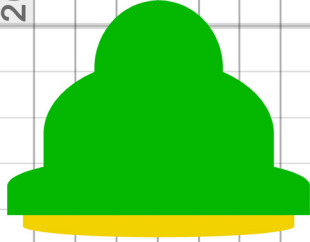
23

24

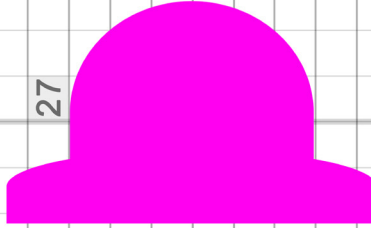
25

26

27

28

29

30

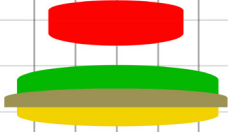
31

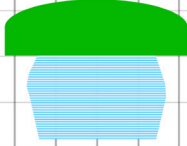
32

33

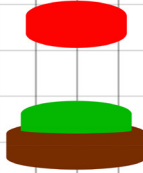
34

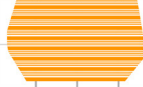
35

36

37

38

39

40

41

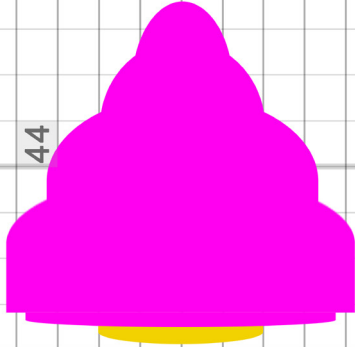
42

43

44

Don

Possen

Don (1990, Heerlen) legt zijn interesse en inspiratie uit aan de hand van een pakkende quote van Albert Einstein: 'I fear the day that technology will surpass our human interaction. The world will have a generation of idiots.'

- Je zit nu in het 3e jaar van MaFAD maar bent wat ouder dan je klasgenoten, wat heb je in hiervoor gedaan?

Na het behalen van mijn VWO diploma heb ik de opleiding goudsmid-ondernemer aan de vakschool in Schoonhoven gevolgd.

- Die combinatie heb ik niet eerder gehoord, waardoor heb je voor de opleiding gekozen?

In het eindexamenjaar van mijn middelbare school heb ik een keer bij een juwelier een eigen sieraad mogen maken. Voorheen had ik er nog nooit over nagedacht om mijn creativiteit in sieraden te uiten. Uiteindelijk heb ik voor de opleiding gekozen omdat het beroep goudsmid mij leuk leek om als bijbaan uit te oefenen, naast het kunstenaarschap.

In Schoonhoven hadden we naast de klassieke ambachtvakken ook tekenen en vrije vormgeefvakken. Toen ik de ambachtelijke kant van het goudsmiden een beetje onder de knie begon te krijgen boden de vrije vakken een veel interessantere uitdaging; ik kon er mijn eigen fascinatie in onderzoeken. Tijdens een opdracht in het tweede jaar ontdekte ik mijn fascinatie voor (onder andere) antennes, radars en radioactieve straling.

- Je geeft aan dat je interesse in technologie bij Schoonhoven is ontstaan en je intellectuele diepgang miste. Vind je die wel op de kunstacademie?

Ja ik combineer ze op de academie, vooral omdat er echt gevraagd wordt naar een context. Ik wil werken vanuit 'systemen' die elkaar kruisen in de samenleving, en daar als kunstenaar een reflectief moment op bieden. Vanuit dat idee onderzoek ik verschillende filosofieën die zich richten op de samenleving en technologie. Daar haal ik kunstenaars bij die met dergelijke onderwerpen werken. Mijn zoektocht gaat nu naar hoe ik mijn praktijk en werk binnen dit uitgangspunt vorm kan geven.

- Kun je een voorbeeld geven van een werk dat je aan de hand van dit uitgangspunt hebt ontwikkeld?

In het propedeutische jaar van de academie moesten we met een gedicht aan de slag. Dat werkte voor mij helemaal niet. Ik isoleerde de woorden en probeerde samenhang te ontdekken. Ik heb er een fysieke constructie omheen gebouwd, als een gelaagd gebouw waardoor de woorden en zinnen geïsoleerd raakten en het gedicht zijn samenhang verloor. De discrepantie tussen de betekenis van het gedicht en de losse woorden werden hierdoor benadrukt. Ik kon hiermee aangeven dat het gedicht voor mij niet werkte.

- Wil je deze uitgangspunten ook tijdens Parallel inzetten?

Ik denk dat vanuit de mindmap die ik heb gemaakt aan de hand van 'De Schreeuw' het er vanzelf in is geslopen. Ik ben nog erg zoekende naar een juiste manier om de problematiek aan te pakken maar ik wil dit graag ook tijdens Parallel aangaan, in samenwerking met de andere kunstenaars.

- Waar is je interesse voor muziek ontstaan?

Toen ik een jaar of 10 was zag ik een clip van Linkin Park, ik vond de muziek toen erg heftig (haha). Later, op de middelbare school, kwam ik op YouTube terecht bij een filmpje van FCKING BSTRDS. Dat had een dergelijk effect; het was zo anders dan wat ik kende en raakte geïnteresseerd in noise. In Schoonhoven was er een docent die tevens techno DJ was, door hem raakte ik geïnteresseerd in elektronische muziek.

- Hoe heeft het een weg naar je werk gevonden?

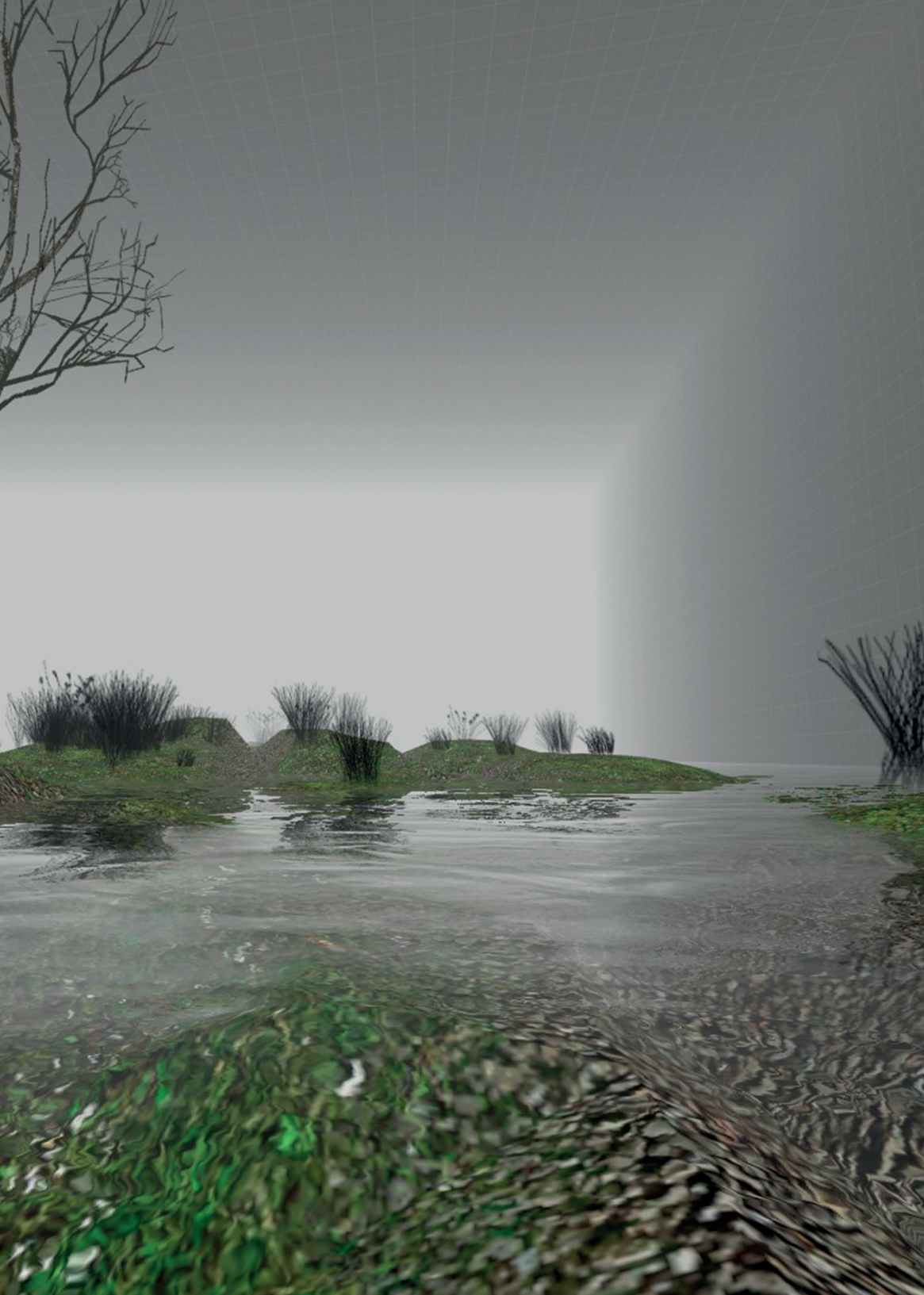
Bij B32, tijdens een projectweek begeleid door docent Paul Devens, had ik echt een eearopener. Ik had eerder al eens met geluid gewerkt, maar toen kwamen mijn interesses bij elkaar. Ik heb gewerkt met techniek; door 'kleine' ingrepen heb ik grotere systemen zichtbaar gemaakt die vragen oproepen m.b.t. ruimte, tijd, herkenning, observatie, interpretatie en ervaring.

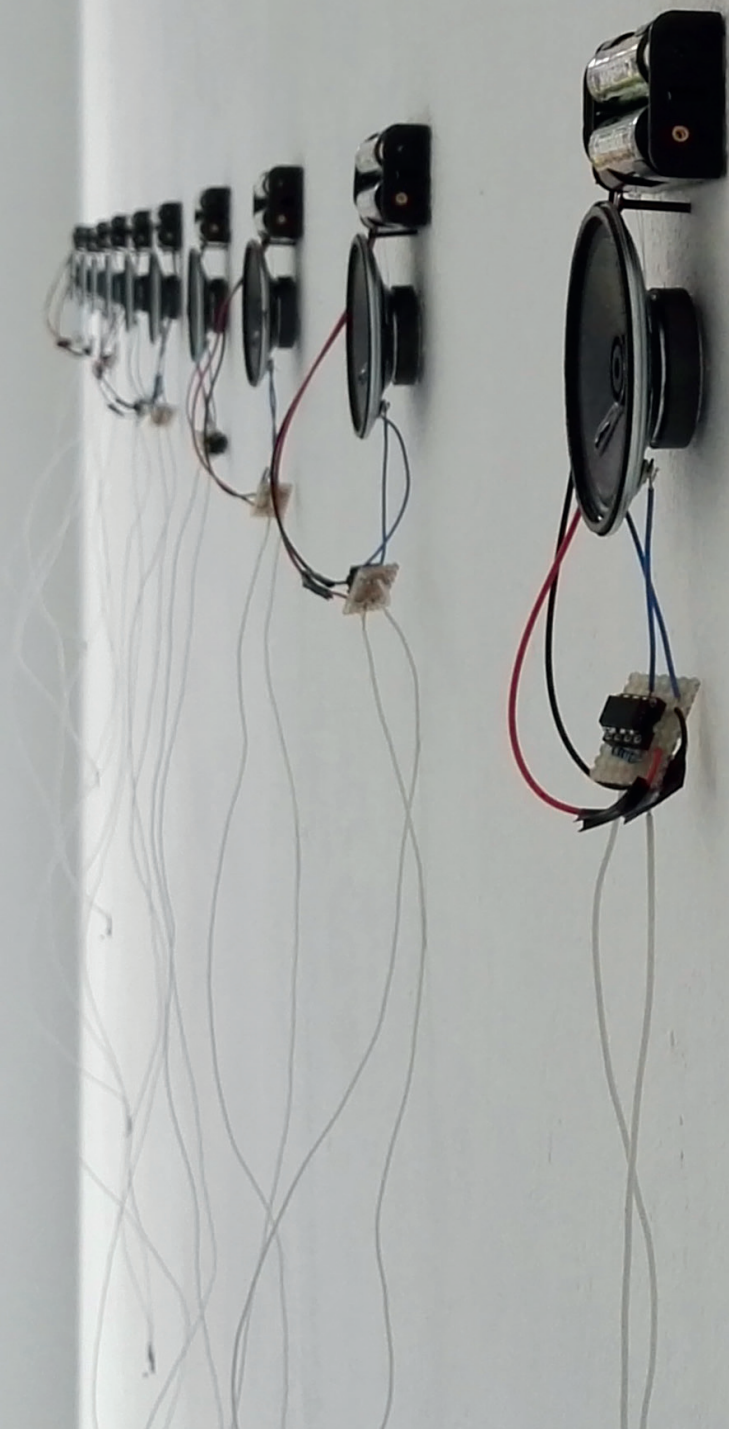
- Heb je al ideeën hoe dit uiting kan krijgen binnen Parallel? Zoals systemen die je herkent in de context en je aanspreken?

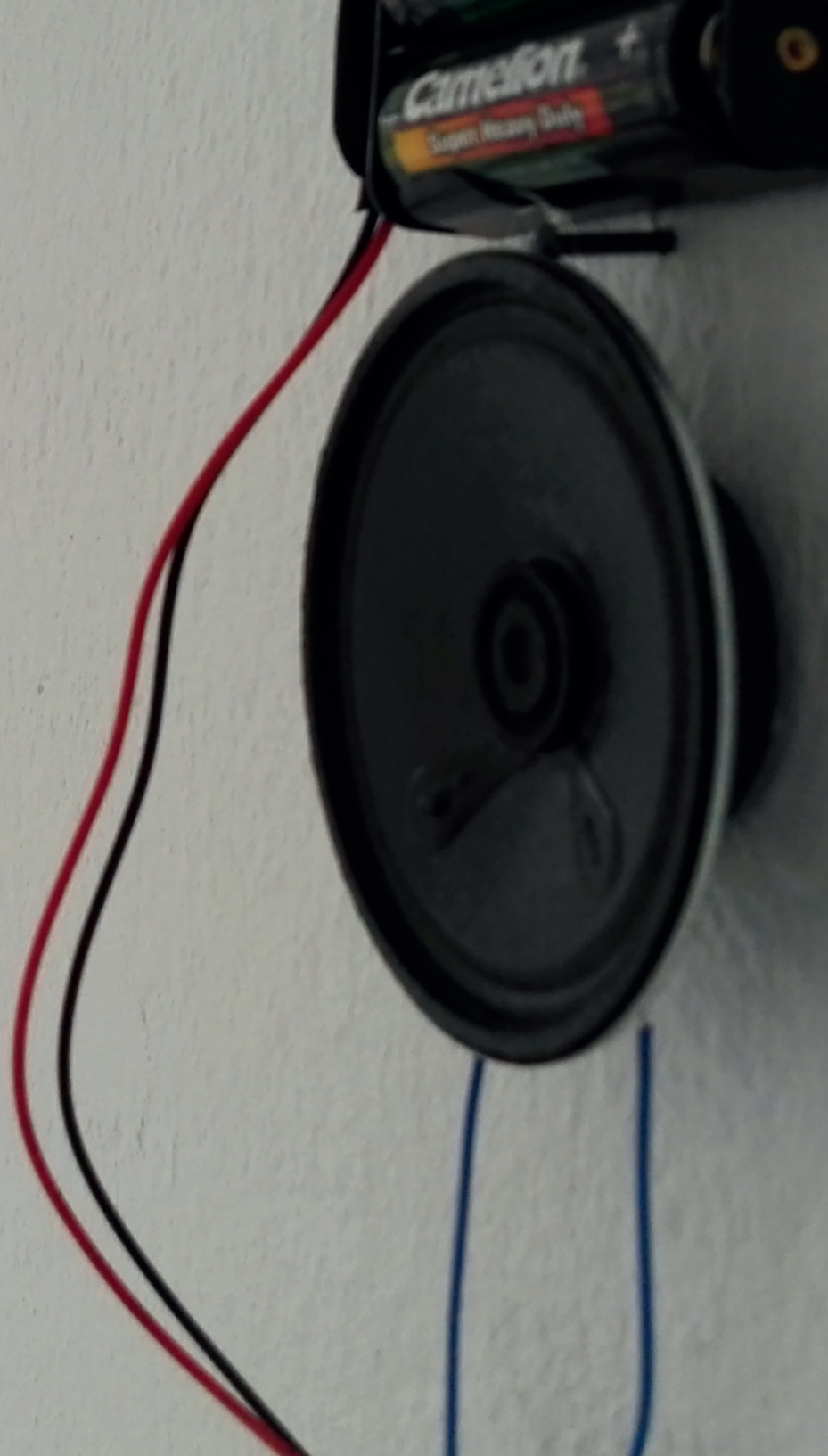
Het schilderij 'De Schreeuw' van Edvard Munch dat we als inspiratiebron gebruiken en carnaval zijn voor mij interessante uitgangspunten. Dit zijn de systemen waar Einstein het in mijn interpretatie over heeft. De schreeuw als communicatiemiddel, kunstvoorwerp met zware betekenis in de gebied van kunst en financiën. En Carnaval als traditioneel volksfeest dat heel de regio ondersteboven zet.

Over het schilderij wordt gezegd dat het figuur in het werk zijn omgeving hoorde schreeuwen. Met de transusers van Lucas wil ik een vorm creëren waarbij een registratie van de omgeving opnieuw wordt ingezet.

Menno

Prins

Menno (1999, Sittard) deed mee aan Kunstbende Limburg in de categorie Expo. Daar exposeerde hij een werk dat hij maakte over het thema oneindigheid waarbij hij muziek gebruikte als inspiratie en als achtergrond.

— Kun je iets vertellen over je opleiding en interesses?

Ik studeer nu aan het Grafisch Lyceum Boxtel, in het 2e jaar. Daarvoor deed ik VMBO in Sittard met tekenen als examenvak. Het vak werd daar niet met heel veel aandacht gegeven, maar ik tekende eigenlijk altijd. Al mijn schriften staan vol met tekeningen en in mijn atlas staan talloze gedichten over de plaatsnamen die ik daarin tegenkwam gebaseerd op de klanken die ik associeerde met de plek. Ook mijn strafwerk werd op creatieve of flauwe manier ingeleverd met extra kleuren of twist in de gebruikte taal.

Met humor probeer ik een draai te geven aan gangbare dingen, ook hier bij Ernesto's het restaurant in Sittard waar ik werk. Zoals bij een anti-kater ontbijt; ik wilde daar een placemat voor maken met anti-katertips. De teksten heb ik het woord tequila laten vormen, dat heb ik meteen ingezet.

— Wat beweegt je om dat te doen?

Omdat ik voel dat ik er iets mee moet doen. Ik heb bij alles wel een gedachte en die wil ik graag kwijt. Na de uitvoering ben ik hem kwijt, het is een soort behoefte.

— Gebruik je dat ook in binnen je grafisch werk?

Ik heb een kritische blik, ik kijk in het waarom. Zoals bij (sociaal) menselijk gedrag. Ik kan goed aanvoelen hoe iemand zich voelt, daar reageer ik op met grafische werken.

— Kun je een voorbeeld geven?

Laatst kreeg ik een opdracht voor een logo van een massage therapeut. Haar werk- en denkwijze hebben me geïnspireerd en geleid naar een beeld dat erbij aansluit.

— Daar herken ik niet die spontane reactie in, zou je dit meer willen toepassen in klussen die je in opdracht doet?

Voor het krijgen van inspiratie wel, maar ze bezitten een bepaalde tijdelijkheid.

- Binnen je opleiding werk je heel toegepast en de weg naar een product toe is duidelijk. De rollen en werkwijzen binnen Parallel zijn redelijk vrij. Hoe denk je daarmee om te gaan?

Het ligt wel ver weg, maar ik zal er wat aan hebben door ermee bezig te zijn. Dat ik erdoor meer naar mezelf kan kijken en meer inzicht krijg in waarom ik bepaalde dingen doe. En het toegepaste wat losser kan laten. Ik hoop erdoor bewuster naar mezelf te kijken en naar de keuzes die ik maak en gevolgen daarvan. Het gaat bij mij echt om persoonlijke ontwikkeling.

- Je bent 17, hebt nu al een eigen bedrijf, hoe kijk je naar de toekomst?

Ik wil graag verder met mijn eigen bedrijf, daar leer ik zó veel van, meer dan van school heb ik het gevoel. Ik blijf ook na 5 uur doorgaan, waar m'n klasgenoten stoppen. Ik wil hierna verder met studeren, maar wat weet ik nog niet, wel in dezelfde richting waarschijnlijk. Al denk ik daar volgende week misschien weer anders over.

- Wat zijn je toekomstdromen?

Dat ik zelf kan bepalen wat ik doe, m.b.t. werk en mijn eigen keuzes maken. Als je je eigen baas bent kun je tot 3 uur 's nachts doorwerken. Het gaat erom dat ik er zelf voor kan kiezen. De vrijheid is mijn droom.

- Parallel gaat ook over muziek, wat betekent dat voor jou?

Muziek is altijd wel aanwezig, ik speel geen instrument maar ik heb er wel respect voor. Ik luister naar van alles. Ik kijk op tegen mensen die muziek maken, zonder het per se ook te willen kunnen. Ik geniet er echt van en wat het met mensen doet; het brengt ze samen.

- Hoe liggen voor jou de verhoudingen tussen kunst en muziek?

Muziek is een kunst. Het is net zo vrij als kunst. Er zijn grenzen doordat geluid het gehoor raakt en anders raakt. Laatst zag ik in Berlijn een expo in een kelder met een installatie die piepte en bewoog, dat vond ik heel interessant. Er was een visueel element, maar het geluid was het meest aanwezig.

- #3 neemt 'De Schreeuw' van Edvard Munch en de 10e symfonie van Gustav Mahler als inspiratie, wat haal jij hieruit?

'De Schreeuw' is een moment; ik wil werken met dat gegeven. Een schreeuw komt niet vanzelf, er is iets aan vooraf gegaan, je werkt er als het ware naartoe. Ik wil me focussen op de weg erheen; je werkt naar een climax toe maar haalt dan het hoogtepunt weg. Dit herken ik ook in de 10e symfonie van Mahler.

IL - 30006011

56

in

Oorverdovend
geluid, chaos en
depressie:
carnaval en
‘De Schreeuw’

Onder leiding van Lucas Kramer is het schilderij 'De Schreeuw' (1893) van Edvard Munch (1863-1944) als uitgangspunt gekozen voor deze editie van Parallel. Echter, terwijl de rest van Limburg vastelaovend vierde (of lag te sjravele op de skipiste) hebben deelnemers van Parallel #3 geluidsopnames gemaakt van de feestelijkheden in het centrum van Heerlen. Waar carnaval, een met drank volladen volksfeestijn, en De Schreeuw geen overeenkomsten lijken te hebben zijn deze er wel degelijk.

De Schreeuw staat bekend als een van de beroemdste werken van de moderne tijd. Het is overigens een misvatting dat het één schilderij betreft: De Schreeuw is de naam van een viertal schilderijen en een lithografie. Maar dat terzijde. Overigens is de vergissing dat de afgebeelde figuur schreeuwt inmiddels tot in den treure gerectificeerd. Nog een laatste keer: het is het schreeuwen van het landschap waaraan het werk zijn naam verleent. Vermoed wordt er dat de figuur Munch zelf voorstelt, die op dat moment onder andere door een liefdesbreuk geveld was. Ondanks het autobiografische karakter van de schilderijen is de afgebeelde gedaante, afgaande op visuele kenmerken, geslachtloos. De geslachtloze gedaante houdt haar oren, overdonderd door de omgeving, met haar handen bedekt.

Toch liggen de gelijkenissen tussen carnaval en De Schreeuw niet enkel bij het gegeven dat elk jaar een handje vol mensen verkleed gaat als het, op het schilderij van Munch gebaseerde, horrorkarakter *Scream* (1996). Ten eerste omdat dit voornamelijk op dertienjarige jongens en importcarnavalsvierders van toepassing is, daarnaast omdat het schilderij en het carnavalsfeest – belangrijker – veel diepgaandere overeenkomsten delen.

— Allereerst de geslachtloosheid van de afgebeelde gedaante in De Schreeuw. Carnaval is op de eerste plaats een feest waarin wordt gespeeld met grenzen en vormen van gender. Mannen verkleden zich als vrouw voor het Auwwieverbal en velen gaan de gehele carnaval enigszins genderfluide verkleed.

— Daarnaast wordt er van Munch gezegd dat zijn schilderijen een weerspiegeling zijn van de chaos van de moderniteit. Ondanks dat carnaval haar wortels heeft in de Middeleeuwen – zij het niet eerder – is het tegenwoordig voor veel mensen een van de jaarlijkse uitlaatkleppen voor de stress en de chaos die de huidige vierentwintigseconomie met zich meebrengt.

— Verder speelt de factor van geluid een rol in de verbintenis tussen De Schreeuw en carnaval. Zowel het werk van Munch als carnaval hebben een sterk auditief karakter. Waar de figuur in De Schreeuw zich bevindt in een overdonderende omgeving, daar vinden duizenden carnavalisten zich elk jaar in een situatie die eveneens auditief overdonderend is – niet in de natuur, maar in de straten van Maastricht, Venlo, Roermond, Sittard of Heerlen.

— Last but not least, horen radeloosheid, depressie en een (emotionele) kater net zoveel bij De Schreeuw als bij carnaval. Munch was emotioneel instabiel door de breuk met zijn getrouwde vriendin en een aantal sterfgevallen in de familiale kring, na afloop zijn carnavalisten dit op hun beurt door de astronomische hoeveelheden alcohol, het onvermogen nog gelukkig te zijn na drie dagen van plezier en – in sommige gevallen – ontrouw.

Edvard, mocht je meelesen: alaaf en hou vol.

Info

Opening

**Zaterdag 25 maart
14.30 – 17.00**

Tijdens de feestelijke opening zullen Lucas Kramer, Eelke van Koot, Joep Hinssen, Don Possen en Menno Prins een gezamenlijke performance uitvoeren. Hiervoor wordt een decor gebouwd in het café van het poppodium dat refereert naar een kantooromgeving. Na de uitvoering is er ruimte voor gesprek met de kunstenaars onder het genot van een hapje en een drankje. Het residu van de performance zal in de NIEUWE NOR achterblijven tot de finissage waarbij door uiteenlopende artiesten een connectie wordt gelegd met de uitgangspunten en interesses van de deelnemers.

Openingstijden

De expositie is geopend en gratis te bezoeken op afspraak en tijdens activiteiten van Poppodium NIEUWE NOR.

**Zaterdag 25 maart
14.30 – 17.00 (opening)**

**Zaterdag 31 maart
20.00 – 23.00**

**Zaterdag 1 april
22.00 – 04.00**

**Vrijdag 7 april
20.00 – 23.30**

**Donderdag 13 april
19.30 – 23.00**

**Vrijdag 14 april
22.00 – 04.00**

**Zaterdag 15 april
20.00 – 01.00**

Partners

MaFAD, Kunstbende Limburg,
(H)ear, Stichting Streetart,
Lijstenmaker Lenssen,
Huis voor de Kunsten Limburg,
SCHUNCK*, Videopower en
Homo Ludens.

Parallel wordt mogelijk
gemaakt door poppodium
NIEUWE NOR, Provincie Limburg,
Gemeente Heerlen en Prins
Bernard Cultuurfonds Limburg.

Met dank aan

Mike Kramer, Harry Prenger,
Joan van Barneveld, Nick Jongen,
Hanna Zwart, Matthew C. Wilson
en Mitchell Thar.

Info - Like - Volg

nieuwenor.nl
facebook.com/parallelheerlen
@parallelheerlen

Contact

Coördinator Parallel
Marjolein van der Loo
marjolein@nieuwenor.nl
+31 (0)6 42392551

Teksten

Marjolein van der Loo
Hanna Zwart

Fotografie

Omslag - Lucas Kramer
P. 05 - Roel Janssen
P. 07 - Lucas Kramer,
atelier door Hanna Zwart
P. 10 - Lucas Kramer,
Schetsontwerp performance
decor, tekening, 2016
P. 16 – 19 - Joep Hinssen,
NL - ES partituur, fragment
P. 22 - Don Possen, Moeras
P. 24 - Don Possen,
Installatie in Kunstpodium-T
i.s.m. Nika Schmitt
P. 28 - Menno Prins, Zelfportret
P. 29 - Hanna Zwart,
Atelier Lucas Kramer
P. 30 - Edvard Munch,
De Schreeuw, 1893

Ontwerp

Homo Ludens

provincie limburg
gesubsidieerd door de Provincie Limburg

PRINS BERNHARD
CULTUURFONDS
De kunst van het geven

Gemeente Heerlen

Programma

Zondag 14 maart
14.00 – 16.00

Film met introductielesing door Mike Kramer – In Pursuit of Silence @ Filmhuis De Spiegel, Bongerd 18, Heerlen

De documentaire 'In Pursuit of Silence' gaat op zoek naar het fenomeen stilte, waar Mike Kramer voorafgaand een lezing over zal geven.

Zaterdag 25 maart
14.30 – 17.00
Performance om 15.00

Opening @ NIEUWE NOR, Pancratiusstraat 30, Heerlen

Tijdens de feestelijke opening zullen Lucas Kramer, Eelke van Koot, Joep Hinssen, Don Possen en Menno Prins een gezamenlijke performance uitvoeren bestaand uit verschillende episodes die door de deelnemers afzonderlijk zijn ontwikkeld. Het residu van de performance zal in de NIEUWE NOR achterblijven tot de finissage.

Dinsdag 28 maart
16.00 – 18.00

MaFAD TALK met Harry Prenger, Joan van Barneveld en Nick Jongen @ MaFAD, Kruisherengang 12, Maastricht

De talk richt zich op samenwerkingen tussen muzikanten en kunstenaars, muziek en kunst. Harry Prenger geeft een presentatie over de band Sonic Youth, Joan van Barneveld vertelt over hoe hij platenhoezen maakt bij de muziek die hij uitbrengt en Nick Jongen vertelt over zijn project waarbij hij nummers maakt aan de hand van illustraties.

Donderdag 20 april
20.00 – 23.00

Finissage Festival Parallel #3 @ NIEUWE NOR, Pancratiusstraat 30, Heerlen

Tijdens de finissage wordt door uiteenlopende artiesten een connectie gelegd met de uitgangspunten en interesses van de deelnemers. Samengesteld door Mike Kramer, met performances en optredens van Lucas Kramer, Fckn'Bstrds, Erik de Jong, Rowan Lee Hartsuiker, Albartre, Kevin Verwijmeren en Glice.

#3